

PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

MAŁOTY MAŁE

GMINA MIŁORADZ

czerwiec 2009r.

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Ogólna charakterystyka miejscowości.....	4
3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości	7
4. Mocne i słabe strony miejscowości	13
5. Opis planowanych zadań.....	13

1. Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Praca nad przygotowywaniem Planu wsparta została konsultacjami z mieszkańcami sołectwa Mątowy Małe, przeprowadzonymi za pośrednictwem Rady Gminy i Rady Sołeckiej. Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas zebrania wiejskiego z mieszkańcami sołectwa. Plan Odnowy Miejscowości Mątowy Małe jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych jak i zewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Gminy Miłoradz. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz sektor publiczny i prywatny.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

Położenie geograficzne

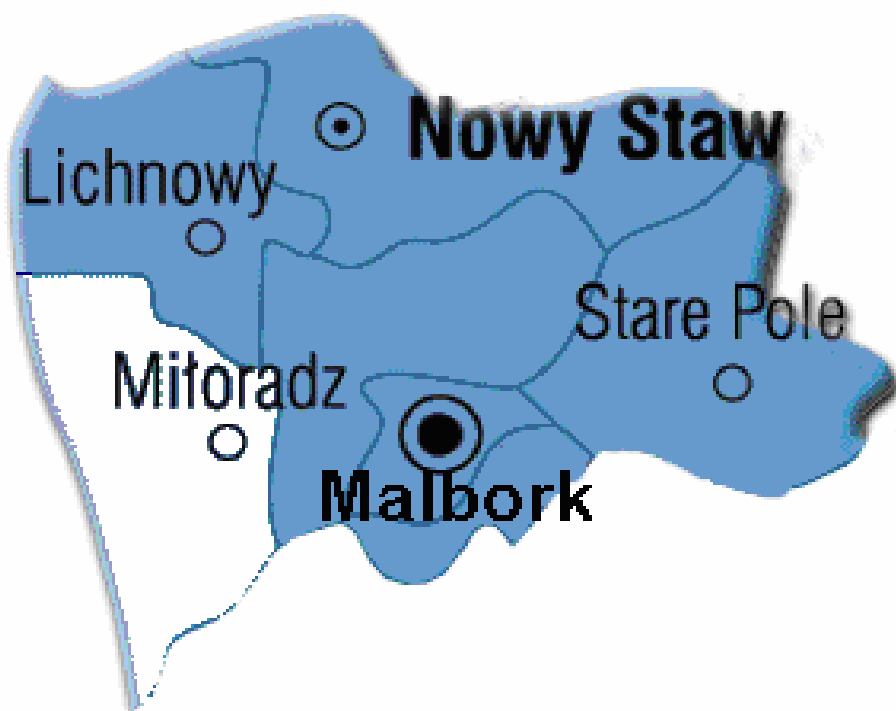
Gmina Miłoradz leży w zachodniej części powiatu malborskiego, w środkowowschodnim rejonie województwa pomorskiego na obszarze Żuław Malborskich, w rozwidleniu rzeki Wisły i Nogatu. Jest jedną z sześciu gmin powiatu malborskiego.

W skład Gminy Miłoradz wchodzi następujące sołectwa: Bystrze, Gnojewo, Kończewice, Mątowy Małe, Mątowy Wielkie, Miłoradz, Pogorzała Wieś, Stara Kościelnica i Stara Wisła.

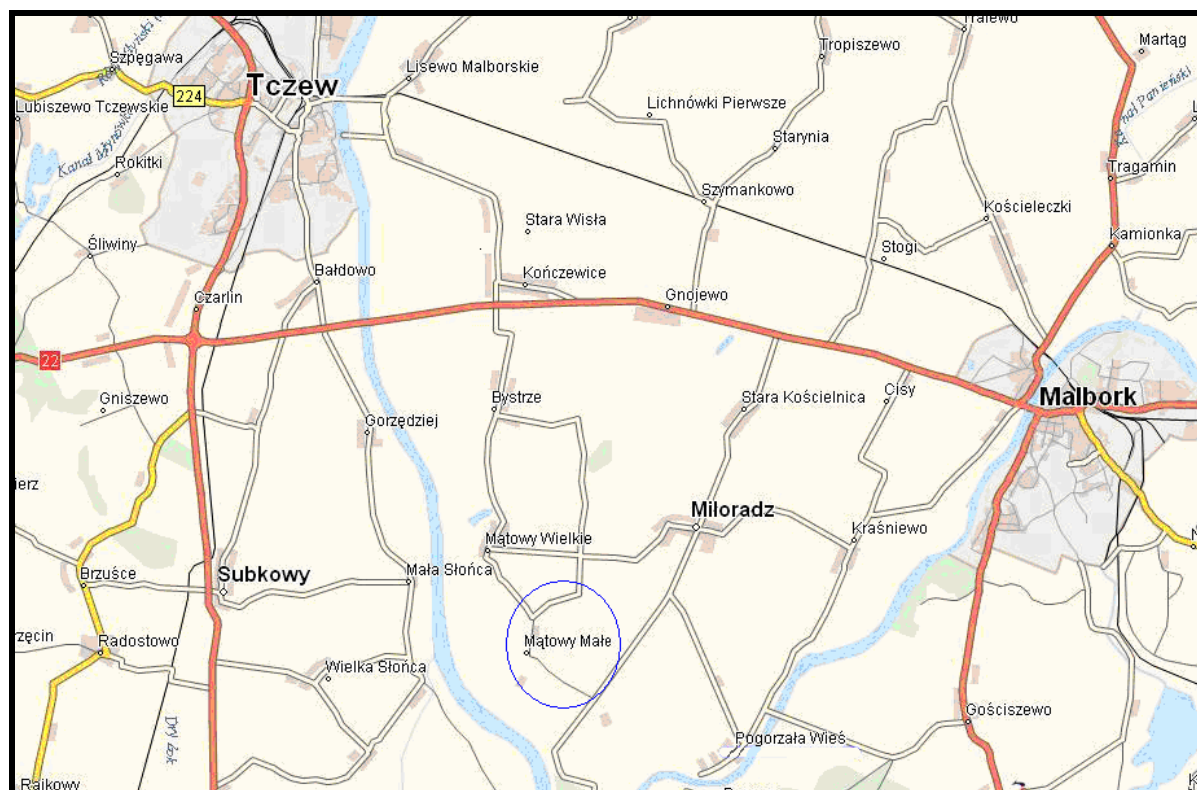
Gmina Miłoradz graniczy z gminą Lichnowy i Gminą Malbork (w obrębie powiatu malborskiego) oraz gminami powiatu tczewskiego i sztumskiego.

Niniejszy dokument stanowi Plan Odnowy Miejscowości sołectwa Mątowy Małe, które zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy Miłoradz, nad rzeką Wisłą na obszarze Żuław Wiślanych. Jest to miejscowość o charakterze rolniczym o wysoko produkcyjnych walorach gospodarki rolnej realizowanej na bazie żyznych ziem Żuław Wiślanych.

Rysunek nr 1. Gmina Miłoradz na tle powiatu malborskiego.

Rysunek nr 2. Lokalizacja sołectwa Mątowy Małe

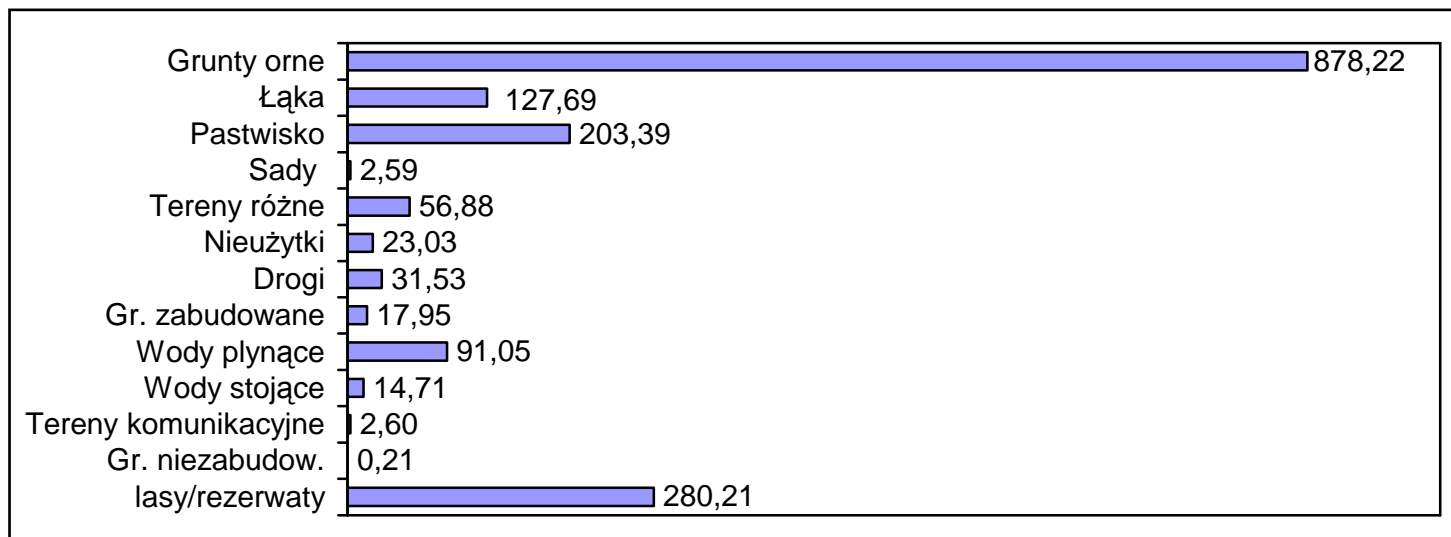

Powierzchnia

Powierzchnia sołectwa Mątowy Małe wynosi 1750,75 ha, co stanowi 18,67% całkowitej powierzchni Gminy Miłoradz.

Zestawienie powierzchni użytków zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres nr1: . Zestawienie Powierzchnia sołectwa Mątowy Małe

Liczba ludności

Według stanu na dzień 31.12.2008r. sołectwo Mątowy Małe zamieszkują 197 osób - 92 kobiety, co stanowi 46,7% ogólnej liczby mieszkańców sołectwa i 105 mężczyzn, których liczba stanowi 53,3% ogólnej liczby mieszkańców Mątów Małych.

Liczba mieszkańców sołectwa Mątowy Małe stanowi 5,64% ogólnej liczby mieszkańców Gminy Miłoradz.

Historia miejscowości

Wieś lokowana w 1321 roku. Nazwa osady wywodzi się prawdopodobnie od staropolskiego imienia Monte. Ślady osadnictwa w Mątowach Małych sięgają okresu wpływów rzymskich. Odkryte w 1924 roku stanowisko zawierało ułamki naczyń, kości zwierzęce i ości ryb oraz popiół ogniska.

W 1321 roku Krzyżacy nadali dotychczasowej prawo chełmińskie i sprowadzili do niej niemieckich osadników. Opodal, na terenie Mątów Małych, założyli wielki folwark. Wzmiankowana jest osada założona w 1254 r. przez komtura z Zanturu. O wielkości folwarku krzyżackiego i jego bogactwie mówiły ogromne budynki

mieszkalne i gospodarcze, znane z polskiej lustracji przeprowadzonej w 1510 roku. Jest tam wzmianka o „domu wielkim” murowanym cegłą i drugim gdzie „czeladź mieszkał, browarze słodowni, spichlerzu wielkim, szopach, stodole trzech i drugiej murowanej o pięciu klepiskach.

W 1590 wymieniona jest już jako wieś Małe Montowy, zamieszkała już przez 18 zagrodników, których było więcej, lecz wymarli przez powietrze takroczone. Każdy posiadał chałupę i trzy morgi gruntu. Pracowali obok czeladzi na folwarku. W czasie wojen szwedzkich folwark był niszczonej przez żołnierzy, budynki rozbierano.

We wsi znajdują się ruiny dworu krzyżackiego z XV wieku, dom o konstrukcji szachulcowej z 1776 roku i dom z połowy XIX wieku oraz pozostałości cmentarza pomemonickiego z ok. połowy XIX wieku.

3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu				X
walory przyrodnicze				X
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
gleby				X
kopaliny		X		
Środowisko kulturowe				
Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
Walory zagospodarowania przestrzennego			X	
Zabytki			X	
Zespoły artystyczne	X			

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Dziedzictwo religijne i historyczne miejsca, osoby i przedmioty kultu święta, odpusty, pielgrzymki tradycje, obrzędy, gwara legendy, podania i fakty historyczne ważne postacie historyczne specyficzne nazwy		X	X X X X X	
Obiekty i tereny działki pod zabudowę mieszkaniową działki pod domy letniskowe działki pod zakłady usługowe i przemysł pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) plac i miejsca publicznych spotkań miejsca spotkań i rekreacji	X X	X X X		
Gospodarka, rolnictwo specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X X			X X
Sąsiedzi i przyjezdni korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna) ruch tranzytowy przyjezdni stali i sezonowi	X X	X		X

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Instytucje placówki opieki społecznej szkoły Dom kultury Inne	X X X X			
Ludzie, organizacje społeczne OSP KGW Stowarzyszenia Darczyńcy i sponsorzy	X X X	X		

a) Zasoby przyrodnicze – w Mątowach Małych występuje jeden rezerwat przyrody który nazywa się „Las mątowski”:

- Chroni piękny starodrzew wielogatunkowy. W drzewostanie oprócz podstawowych gatunków, jak dąb szypulkowy, wiąz pospolity, i jesion wyniosły, występuje jeszcze lipa drobnolistna, klon zwyczajny, grab i pojedynczo topola czarna oraz wierzba biała. Drzewostan reprezentuje łąg jesionowo – wiązowy, ale nieco różniący się od typowego. Występuje tu zjawisko zwiększenia się roli gatunków grądowych. Rezerwat utworzono w celu zachowania okazałego drzewostanu wielogatunkowego do badań nad sukcesją zbiorowisk łągowych. Drugą część rezerwatu tworzy las jesionowo – wiązowy z fragmentem łągu wierzbowo – topolowego, wydzielony z kompleksu leśnego znajdującego się w widłach Wisły i Nogatu. Dzięki niskiemu położeniu tej partii lasu, gleby są tu najbardziej wilgotne, a tym samym stwarzają najodpowiedniejsze warunki siedliskowe dla lasu łągowego. W runie spotyka się wiele gatunków charakterystycznych dla lasów łągowych m.in. czartawą pospolitą, kostrzewę olbrzymią, podagrycznik pospolity. Z chronionych gatunków wymienić należy storczyki podkolan zielonawy, listerę jajowatą i kruszczyk. Rezerwat został utworzony w celu ochrony lasu łągowego jesionowo-wiązowego z fragmentem lasu łągowego wierzbowo-topolowego.

b) Infrastruktura techniczna:

- Energia dostarczana jest przez sieć energetyczną
- Woda dostarczana jest dzięki ujęciu wody z Miłoradza i Mątów Wielkich, którym zarządza Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu
- Dostarczanie ciepła do gospodarstw domowych ma charakter indywidualny - węglowe.
- Mieszkańcy sołectwa odprowadzają ścieki do indywidualnych przydomowych zbiorników bezodpływowych (szamb).
- Odpady stałe wywożone są przez firm zajmujące się utylizacją odpadów stałych.

c) gospodarka i rolnictwo

Mątowy Mały to miejscowość o charakterze rolniczym w którym znajduje się 46 indywidualnych gospodarstw rolnych które zajmują się hodowlą bydła, trzody chlewnej, uprawą pszenic, rzepaku ,buraków.

NR	OBIEKT	RODZAJ UŻYTKOWA	WŁASNOŚĆ	MATERIAŁ ŚCIAN	DATOWANIE	DAT OD	DAT DO	STAN ZACHOWANIA
5	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	dobry
5	stodoła	rolnictwo	prywatna	drewniane	ok. 1910	1900	1925	bardzo zły
5	obora	rolnictwo	prywatna	cegłane	1910	1900	1925	bardzo zły
2	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	drewniane	ok. 1880	1875	1900	dobry
2	budynek gospodarczy	rolnictwo	prywatna	mieszane	ok. 1910	1900	1925	dobry
2	budynek gospodarczy	rolnictwo	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	dobry
3	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	zaniedbany
9	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1920	1900	1925	dobry
9	budynek gospodarczy	rolnictwo	prywatna	mieszane	ok. 1910	1900	1925	dobry
13	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	dobry
15	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1930	1925	1950	dobry
21	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	zaniedbany
23	dom	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1900	1900	1925	dobry
79	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1900	1875	1900	zaniedbany
79	spichlerz	rolnictwo	prywatna	cegłane	1909	1900	1925	zaniedbany
83	dom	mieszkalne	prywatna	drewniane	ok. 1880	1875	1900	zaniedbany
87	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1915	1900	1925	dobry
	szkoła	mieszkalne	współwłasność	cegłane	ok. 1930	1925	1950	dobry
	szkoła - budynek	pomocnicze	prywatna	mieszane	ok. 1900	1900	1925	dobry
4	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1900	1875	1900	dobry
8/10	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1900	1900	1925	dobry
14	dom mieszkalny	mieszkalne	państwowa	cegłane	ok. 1900	1900	1925	bardzo zły
16	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	mieszane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
18	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	dobry
18	budynek gospodarczy	pomocnicze	prywatna	cegłane	ok. 1910	1900	1925	dobry
	ruiny zagrody i zieleń	nie	prywatna	mieszane	ok. 1775	1750	1800	trwała ruina
25	folwark krzyżacki- ruina	nie	prywatna	cegłane	ok. 1320	1300	1350	trwała ruina
25	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	1935	1925	1950	zaniedbany
25	obora - trwała ruina	nie	prywatna	cegłane	ok. 1930	1925	1950	trwała ruina
26	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1890	1875	1900	zaniedbany
32	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	mieszane	ok. 1870, ok.	1850	1925	zły
32	spichlerz	rolnictwo	prywatna	cegłane	ok. 1920	1900	1925	zaniedbany
32	obora - ruina	nie	prywatna	cegłane	1921	1900	1925	bardzo zły
43/4	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	cegłane	ok. 1900	1900	1925	dobry
65	dom mieszkalny	nie	prywatna	cegłane	1936	1925	1950	zaniedbany
65	budynek gospodarczy -	nie	prywatna	mieszane	ok. 1936;	1925	1950	bardzo zły

NR	OBIEKT	RODZAJ UŻYTKOWA	WŁASNOŚĆ	MATERIAŁ ŚCIAN	DATOWANIE	DAT OD	DAT DO	STAN ZACHOWANIA
1	budynek gospodarczy	rolnictwo	prywatna	mieszane	ok. 1900	1900	1925	bardzo zły
81/8	szkalny/gospodarczy	mieszkalne	prywatna	drewniane	ok. 1880	1875	1900	zaniedbany
97	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	ceglane	1955, na	1900	1975	dobry
25	ogrodzenie	rolnictwo	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
16	budynek gospodarczy	pomocnicze	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zły
32	budynek gospodarczy	pomocnicze	prywatna	ceglane	ok. 1920	1900	1925	zaniedbany
32	brama główna	rolnictwo	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
34	dom	mieszkalne	prywatna	ceglane	ok. 1900,	1900	1925	dobry
53	obora	rolnictwo	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	dobry
53	stodoła	rolnictwo	prywatna	drewniane	ok. 1900	1900	1925	dobry
51?	dom mieszkalny	nie	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
51?	budynek gospodarczy	nie	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
59	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	ceglane	ok. 1910	1900	1925	dobry
59	stodoła	rolnictwo	prywatna	drewniane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany

4. Mocne i słabe strony miejscowości - ANALIZA SWOT

Mocne strony: <ul style="list-style-type: none">• Położenie wsi nad rzeką Wisłą• Czyste środowisko• Rezerwat przyrody• Ruiny folwarku pokrzyżackiego z XV wieku	Słabe strony: <ul style="list-style-type: none">• Duża liczba bezrobotnych• Brak zaplecza turystycznego• Niedostatecznie rozwinięta melioracja• Brak inwestorów• Zła komunikacja• Brak świetlicy wiejskiej
Szanse: <ul style="list-style-type: none">• Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej• Promocja obszarów sołectwa• Możliwość pozyskania środków na rozwój wsi• Budowa placu rekreacyjnego	Zagrożenia: <ul style="list-style-type: none">• Zagrożenia powodziowe• Emigracja społeczeństwa• Zanik dziedzictwa kulturowego• Postępująca degradacja obiektów zabytkowych

5. Opis planowanych zadań

Priorytet I:

Nazwa: Wiata drewniana - jako miejsce spotkań mieszkańców

Cel:

Projekt wpisuje się w ramy priorytetowego dla gminy zadania, które polega na: stworzeniu w każdym sołectwie miejsca integracji społecznej, poprzez remonty i doposażenie świetlic (w sołectwach, w których funkcjonują) oraz postawienie obiektu pełniących podobne funkcje (w sołectwach, których nie ma świetlic).

Cele szczegółowe:

- stworzenie miejsca spotkań mieszkańców,
- podniesienie jakości życia mieszkańców wsi,
- zmiana postawy mieszkańców – poczucie współodpowiedzialności,
- stworzenie miejsca czynnej rekreacji i wypoczynku,
- zwiększenie bezpieczeństwa i higieny spędzania czasu wolnego,

- zwiększenie estetyki wsi,
- zagospodarowanie terenów zielonych dotychczas niedostępnych dla mieszkańców wsi,
- wspomaganie profilaktyki zachowań dewastacyjnych młodzieży,
- stworzenie atrakcji dla turystów i przyjezdnych.

Przeznaczenie: powstanie obiektu spełnić ma ważną rolę, jaką jest miejsce spotkań dla mieszkańców. Obecnie sołectwo Mątowy Małe nie ma żadnego miejsca (brak świetlicy), w którym mieszkańcy mogliby się spotkać i decydować o wspólnych działaniach we wsi. Wiata spełniała będzie ponadto funkcję rekreacyjną. Będzie miejscem przystosowanym do zorganizowania spotkań zarówno dorosłych mieszkańców sołectwa, jak i młodzieży, co przysłuży się zapobieganiu dewastacjom innych obiektów. Wiata pozwoli na zorganizowanie imprez sołeckich. Będzie stanowiła atrakcję i przystanek dla turystów podróżujących szlakiem Żuław.

Realizacja: 2009r.

Planowana kwota: ok. 50.000 zł

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie "Odnowa i rozwój wsi", udział mieszkańców, wkład własny

Powstanie wiaty jest jednym z elementów projektu obejmującego 9 sołectw Gminy Miłoradz, w ramach którego dokonane zostaną remonty i doposażenie świetlic wiejskich w sześciu sołectwach, natomiast w pozostałych trzech sołectwach, w których nie ma świetlic oraz żadnych innych miejsc spotkań powstaną kryte drewniane wiaty o pow. ok. 35 m², które w zastępstwie świetlic będą pełniły miejsce spotkań dla mieszkańców.

Priorytet II:

Nazwa: Zagospodarowanie centrum wsi.

Cel:

- Poprawa wizerunku wsi
- Poprawa warunków bytowych mieszkańców

- Poprawa jakości życia mieszkańców
- wspomaganie profilaktyki zachowań dewastacyjnych młodzieży,
- zwiększenie bezpieczeństwa i higieny spędzania czasu wolnego,

Poprzez:

- Rozbudowę placu zabaw i miejsca rekreacyjnego
- Wybudowanie wieży widokowej
- Założenie oświetlenia ulicznego

Przeznaczenie: przeznaczony do użytku dla lokalnej społeczności, w szczególności dzieci i młodzieży jak i również dla turystów zwiedzających Żuławy Wiślane.

Realizacja: 2009 – 2013

Planowana kwota: ok. 150.000 zł

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie "Odnowa i rozwój wsi", udział mieszkańców, wkład własny.

Priorytet III

Nazwa: Wykonanie sieci gazowej z przyłączami

Cele:

- poprawa warunków życia mieszkańców
- aktywizacja działalności gospodarczej
- kompleksowa rozbudowa infrastruktury technicznej
- wysoki poziom usług społecznych
- aktywna ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń
- stworzenie warunków dla rozwoju budownictwa

Przeznaczenie: Z sieci gazowej korzystać będą przede wszystkim obecni mieszkańcy miejscowości, jak również nowi mieszkańcy zarówno w celach prywatnych, jak i w celu świadczenia różnego typu usług.

Realizacja: 2015-2016r.

Planowana kwota: 1.500.000 zł

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, inne środki unijne, sponsorzy, udział mieszkańców.

